

ด่วนที่สุด

ที่ คค (ปคร.) ๐๒๐๐.๑/๙๙๐๕

กระทรวงคมนาคม

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๑๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (จัดตั้งกรมการขนส่งทางราง)
และร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๑๓ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐
 ๓. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๒๐๔/๑๓๘ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙
 ๔. รายละเอียดรายการคำชี้แจง (Check List) ประกอบการจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง
 ๕. ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ๖. ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.
 ๗. แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองของร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.
 ๘. แผนการขนส่งทางรางที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง
 ๙. ตารางสรุปความเห็นของหน่วยงานอื่นต่อการจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง

ด้วยกระทรวงคมนาคมขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (จัดตั้งกรมการขนส่งทางราง) และร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒) ร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกำหนด (๖) ร่างระเบียบ ร่างข้อบังคับ หรือร่างประกาศที่มีผลแก่ส่วนราชการโดยทั่วไป และ (๑๓) เรื่องที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงคมนาคมได้เห็นชอบให้นำเรียนเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ โดยมีนโยบายเร่งด่วน ด้านการส่งเสริมการพัฒนาระบบขนส่งทางราง ข้อ ๖.๑๓ “ให้ปรับโครงสร้างการบริหารจัดการในสาขาขนส่งที่มีการแยกบทบาทและภารกิจของหน่วยงานระดับนโยบาย หน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยปฏิบัติที่ชัดเจน และจัดตั้งหน่วยงานกำกับดูแลระบบราง เพื่อทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานการให้บริการและความปลอดภัย โครงสร้างอัตราค่าบริการที่เป็นธรรม การลงทุน การบำรุงรักษา และการบริหารจัดการ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาระบบรางให้เป็นโครงข่ายหลักของประเทศ รวมทั้งพิจารณาปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสาขาขนส่งและการประกอบกิจการโลจิสติกส์ให้ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และมีความชัดเจนในทางปฏิบัติ รวมทั้งสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในภาคขนส่งเพิ่มขึ้น”

๑.๑.๒ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ กระทรวงคมนาคมได้เสนอเรื่องการจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดตั้งกรมการขนส่งทางรางขึ้นในสังกัดกระทรวงคมนาคม และร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกรมฯ

๑.๑.๓ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งให้กระทรวงคมนาคม ทราบว่ารองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้ส่งคืนร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... ให้กระทรวงฯ และให้กระทรวงฯ เร่งรัดจัดทำร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. แล้วนำร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในคราวเดียวกัน ทั้งนี้ ให้จัดทำแผนการขนส่งทางรางโดยครอบคลุมประเด็นที่สำนักงาน ก.พ.ร. ศึกษา และเสนอแนะด้วย แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพร้อมกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ดังกล่าว

๑.๒ การดำเนินการตามขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง

กระทรวงคมนาคมได้ดำเนินการจัดตั้งกรมการขนส่งทางรางตามขั้นตอนการจัดตั้งส่วนราชการระดับกรมของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ แจ้งตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๑๓ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ดังนี้

๑) จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงคมนาคม เพื่อพิจารณารายละเอียดรายการคำชี้แจงและเอกสารประกอบการจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง จำนวน ๓ ครั้ง (ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และครั้งที่ ๓/๒๕๕๔ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๔) ทั้งนี้ มติที่ประชุมกำหนดให้กรมการขนส่งทางรางมีภารกิจด้านนโยบาย ด้านการกำกับดูแล (มาตรฐานความปลอดภัย มาตรฐานการให้บริการขนส่งทางราง มาตรฐานการซ่อมบำรุงทาง) และด้านการลงทุน โครงสร้างพื้นฐาน

๒) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อการจัดตั้งกรมการขนส่งทางรางตามหลักเกณฑ์ความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๓) จัดทำรายละเอียดรายการคำชี้แจง (Check List) ประกอบคำขอจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ และร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวม ๔ ฉบับ

๔) รวบรวมความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง ทั้งนี้ กระทรวงฯ ได้จัดส่งเอกสารทั้งหมดให้สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาดำเนินการ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๔ และจัดส่งเอกสารเพิ่มเติม เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ โดยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้เสนอที่ประชุม อ.ก.พ.ร. เกี่ยวกับการทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการด้านเศรษฐกิจ พิจารณารูปแบบโครงสร้างการขนส่งทางราง รวม ๒ ครั้ง (ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๔ และ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๔ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๔) และได้นำความเห็นของ อ.ก.พ.ร. เกี่ยวกับการทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการฯ เสนอคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) พิจารณา ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ แล้วแจ้งมติ ก.พ.ร. ให้กระทรวงฯ ทราบ ดังนี้

(๑) เห็นควรให้แยกภารกิจด้านกำกับดูแลออกจากการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) และการรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย (รฟม.) รวมทั้งแยกภารกิจด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ การพัฒนาด้านการขนส่งทางรางออกจากสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร มาจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง ให้อยู่ในกลุ่มภารกิจด้านการขนส่ง โดยการแก้ไขพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้มีกรมการขนส่งทางราง และแก้ไขร่างกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้มีกรมการขนส่งทางรางเป็นส่วนราชการในกลุ่มภารกิจด้านการขนส่ง และเมื่อพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม ฉบับใหม่มีผลบังคับใช้แล้ว จึงประกาศกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการของกรมการขนส่งทางรางต่อไป

/๒) เห็นควร ...

(๒) เห็นควรให้มีข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการขนส่งทางราง โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๒ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ เพื่อแยกภารกิจด้านการกำกับดูแล (Regulator) ออกจาก รฟท. และทำให้ รฟท. มีความคล่องตัวในการบริหารทรัพย์สินได้มากขึ้น โดย รฟท. สามารถร่วมลงทุนกับเอกชนได้ในกิจการต่างๆ ซึ่งสมควรดำเนินการ ดังนี้

(๑.๑) กระทรวงคมนาคมเสนอกฎหมายเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ เช่น คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบการขนส่งทางราง เป็นต้น รวมทั้งเสนอกฎหมายจัดตั้งกรรมการขนส่งทางรางให้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการขนส่งทางรางในภาพรวมทั้งระบบ (Regulator)

(๑.๒) กระทรวงคมนาคมเสนอปรับแก้พระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อแยกอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล (Regulator) ออกจาก รฟท. รวมทั้งปรับแก้ถ้อยคำในมาตรา ๙ (๑๐) จากคำว่า “...ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับกิจการรถไฟ” เป็น “...ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับกิจการของการรถไฟแห่งประเทศไทย” เพื่อเปิดโอกาสให้ รฟท. สามารถบริหารทรัพย์สินได้

ขั้นตอนที่ ๒ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์จากรางของ รฟท. ในการให้บริการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าได้ดียิ่งขึ้น โดยให้ รฟท. ยังคงความเป็นเจ้าของราง (รวมถึงระบบอาณัติสัญญาณ) และสถานี รวมทั้งพัฒนาและลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางราง และเสนอให้ รฟท. จัดตั้งบริษัทใหม่ ๓ บริษัท ซึ่งมี รฟท. ถือหุ้นร้อยละ ๑๐๐ ดังนี้

(๒.๑) บริษัทเดินรถ เป็นผู้ให้บริการรถโดยสารและสินค้า

(๒.๒) บริษัทซ่อมบำรุงรางและล้อเลื่อน เป็นผู้ให้บริการซ่อมบำรุงรางและล้อเลื่อน ซึ่งสามารถแยกออกเป็น ๒ หน่วยธุรกิจ (Business Unit) คือ หน่วยซ่อมบำรุงรางและหน่วยซ่อมบำรุงล้อเลื่อนได้ภายใต้บริษัทดังกล่าว

(๒.๓) บริษัทบริหารทรัพย์สิน ทำหน้าที่บริหารจัดการที่ดิน (Non-core business) และบริหารจัดการพื้นที่สถานี (Core business)

ทั้งนี้ ให้กำหนดเงื่อนไขว่า บริษัทที่จัดตั้งใหม่ดังกล่าวต้องมีโครงสร้างผลตอบแทนโครงสร้างสวัสดิการ ประโยชน์เกื้อกูลต่างๆ รวมทั้งการให้สิทธิที่พึงมีพึงได้ในรูปแบบอื่นใดเท่ากับที่ รฟท. มีทั้งหมด เพื่อที่จะรองรับการถ่ายโอนพนักงานจาก รฟท. ไปบริษัททั้งสามบริษัทดังกล่าว ซึ่งจะไม่ทำให้พนักงานของ รฟท. ได้รับผลกระทบแต่อย่างใด โดยพนักงานยังคงได้รับผลตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ต่างๆ ไม่น้อยกว่าเดิม

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

โดยขั้นตอนการดำเนินการภายหลังจากสำนักงาน ก.พ.ร. ตอบมติ ก.พ.ร. ให้กระทรวงฯ ทราบแล้ว กระทรวงฯ จะเสนอเรื่องการจัดตั้งกรรมการขนส่งทางรางให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี พิจารณาดำเนินการต่อไป

๑.๓ การดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.

ในการจัดตั้งกรรมการขนส่งทางราง จำเป็นจะต้องมีกฎหมายเพื่อให้กรมฯ มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามภารกิจได้ โดยกระทรวงฯ ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. และได้ผ่านขั้นตอนการสัมมนารับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ก่อนจะนำความเห็นจากการสัมมนาฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาปรับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้มีความครอบคลุม ครบถ้วน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกรมฯ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงคมนาคมได้ดำเนินการตามนโยบายสำคัญและแผนงานด้านการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางของรัฐบาลในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ และการลงทุนในโครงการพื้นฐานทางรางที่มีมูลค่าสูง เพื่อพัฒนาระบบการขนส่งทางรางให้ได้มาตรฐานและระเบียบทางด้านความปลอดภัย ด้านการซ่อมบำรุงทาง และด้านการประกอบการ ครอบคลุมการพัฒนาระบบรางให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งระบบ ลดความสูญเปล่าในการเดินทางและการขนส่ง ช่วยแก้ปัญหาการจราจรให้มีความคล่องตัว เชื่อมโยงโครงข่ายระบบขนส่งภายในประเทศและพัฒนาจุดเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคอย่างยั่งยืน จึงเล็งเห็นความจำเป็นต้องจัดตั้งหน่วยงานใหม่ที่มีบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญดังกล่าวให้บรรลุผลตามเป้าหมาย โดยการปรับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกระทรวงฯ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น คล่องตัว และมีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่ชัดเจน ระหว่างหน่วยงานกำกับดูแล (Regulator) และหน่วยงานให้บริการ (Operator) ซึ่งจะทำให้มีส่วนราชการในสังกัดเพิ่มขึ้นจากเดิม จำนวน ๘ ส่วนราชการ (รวมสำนักงานรัฐมนตรี) เป็น ๙ ส่วนราชการ โดยต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมทั้งจัดทำกฎหมายฉบับใหม่ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. เพื่อจะให้กรมฯ ที่จัดตั้งขึ้นใหม่นำไปใช้ในการปฏิบัติการกิจตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสม ส่งผลต่อการดำเนินการตามนโยบายสำคัญและแผนงานด้านการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางของรัฐบาลให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๓.๑ การจัดตั้งกรมการขนส่งทางรางของกระทรวงคมนาคมเป็นการดำเนินการตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลด้านการส่งเสริมการพัฒนาระบบขนส่งทางราง ข้อ ๖.๑๓ เพื่อให้มีหน่วยงานกำกับดูแลและรับผิดชอบด้านการขนส่ง โดยจัดตั้งหน่วยงานกำกับดูแลและบรร่าง เพื่อทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานการให้บริการและความปลอดภัย โครงสร้างอัตราค่าบริการที่เป็นธรรม การลงทุน การบำรุงรักษา และการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นระบบขนส่งที่ส่งผลกระทบสำคัญต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศและการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ประกอบกับปัจจุบันรัฐได้ลงทุนและมีแผนการลงทุนอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาระบบขนส่งทางรางให้เป็นระบบขนส่งหลักของประเทศ จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นเรื่องเร่งด่วน

๓.๒ ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ให้กระทรวงคมนาคมร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดดำเนินการจัดตั้งกรมการขนส่งทางให้แล้วเสร็จภายในปีนี้ เพื่อให้มีการแยกหน่วยงานกำกับดูแล (Regulator) และหน่วยงานให้บริการ (Operator) ออกจากกัน ตามแนวทางที่คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจได้อนุมัติไว้กระทรวงคมนาคมจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้งกรมฯ ให้แล้วเสร็จโดยเร็วต่อไป

๔. สำระสำคัญ และข้อกฎหมาย

กระทรวงคมนาคมในฐานะหน่วยงานหลักของประเทศที่รับผิดชอบด้านการคมนาคม ได้พิจารณาแล้วว่า มีความจำเป็นต้องจัดตั้งหน่วยงานในรูปแบบราชการ ได้แก่ การจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางทั้งระบบ จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และจัดทำกฎหมายพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. เพื่อให้กรมฯ นำไปใช้ในการปฏิบัติการกิจตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๑ การจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง

๔.๑.๑ รูปแบบ และอำนาจหน้าที่ของกรมการขนส่งทางราง

การจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง เป็นการจัดตั้งส่วนราชการระดับกรมขึ้นใหม่ ในสังกัดกระทรวงคมนาคม จัดอยู่ในกลุ่มภารกิจด้านการขนส่ง มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการพัฒนาด้านการขนส่งทางราง การกำกับดูแลมาตรฐานและระเบียบทางด้านความปลอดภัย ด้านการซ่อมบำรุงทาง และด้านการประกอบการ วางแผนโครงข่าย พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรางของประเทศ ให้มีโครงข่ายที่สมบูรณ์ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ เชื่อมต่อการขนส่งระบบอื่นและประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้ง มีการวิจัยและพัฒนาให้เกิดนวัตกรรมขึ้นในระดับประเทศและระดับภูมิภาค เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยในการเดินทาง โดยกรมการขนส่งทางราง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- ๑) จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการพัฒนาด้านการขนส่งทางรางของประเทศ
- ๒) กำหนดมาตรฐานและระเบียบทางด้านความปลอดภัย มาตรฐานการซ่อมบำรุงทาง มาตรฐานการประกอบการ รวมทั้งกำกับดูแลให้เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว
- ๓) กำกับดูแลการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางราง
- ๔) วิจัยและพัฒนา นวัตกรรม การขนส่งทางราง
- ๕) ร่วมมือและประสานงานด้านการขนส่งระบบรางกับองค์กร และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ
- ๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๔.๑.๒ โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการกรมการขนส่งทางราง

การจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง เป็นการจัดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการระดับกรมมีบทบาทและภารกิจไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานเดิม ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยการแก้ไขอำนาจหน้าที่ของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจรให้สอดคล้องกับภารกิจและเหมาะสมกับสภาพของงานที่เปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องจากการโอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงานโครงการพัฒนาระบบราง สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม ไปเป็นของกรมการขนส่งทางราง กระทรวงคมนาคม โดยการแบ่งส่วนราชการกรมการขนส่งทางราง ประกอบด้วย

- ๑) กลุ่มตรวจสอบภายใน
- ๒) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
- ๓) สำนักงานเลขานุการกรม
- ๔) กองกฎหมาย
- ๕) กองกำกับกิจการขนส่งทางราง
- ๖) กองมาตรฐานความปลอดภัยและบำรุงทาง
- ๗) กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

๔.๑.๓ การกำหนดอัตรากำลัง และงบประมาณ

ในการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณ เพื่อใช้ในการกิจการของกรมการขนส่งทางรางดังกล่าวข้างต้น มีกรอบอัตรากำลังและงบประมาณ ดังนี้

๔.๑.๓.๑ อัตราค่าจ้าง

กำหนดกรอบอัตราค่าจ้างให้เหมาะสมกับภารกิจที่จำเป็นต้องดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๐๓ อัตรา (ข้าราชการ ๑๗๖ อัตรา พนักงานราชการ ๒๗ อัตรา) โดยตัดโอนอัตราค่าจ้างของสำนักงานโครงการพัฒนาระบบราง สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร มากำหนดไว้ในกรมการขนส่งทางราง และสรรหาบุคลากร เพื่อขอบรรจุอัตราค่าจ้างเพิ่มเติม ซึ่งแยกเป็นข้าราชการ และพนักงานราชการ ดังนี้

สรุปกรอบอัตราค่าจ้างที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่ขอปรับปรุงของกรมการขนส่งทางราง								
โครงสร้างจากส่วนราชการเดิม	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการใหม่	อัตราค่าจ้างที่โอนย้ายจากสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร				อัตราค่าจ้างที่ขอเพิ่มเติม		
		ขรก.	ลจป.	พรก.	รวม	ขรก.	พรก.	รวม
-	๑. ฝ่ายบริหาร	-	-	-	-	๓	-	๓
-	๒. วิศวกรเชี่ยวชาญ	-	-	-	-	๒	-	๒
-	๓. กลุ่มตรวจสอบภายใน	-	-	-	-	๓	๑	๔
-	๔. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	-	-	-	-	๓	๑	๔
-	๕. สำนักงานเลขานุการกรม	-	-	-	-	๔๒	๗	๔๙
-	๖. กองกฎหมาย	-	-	-	-	๑๙	๔	๒๓
-	๗. กองกำกับกิจการขนส่งทางราง	-	-	-	-	๒๓	๔	๒๗
-	๘. กองมาตรฐานความปลอดภัยและบำรุงทาง	-	-	-	-	๓๖	๔	๔๐
๑. สำนักงานโครงการพัฒนาระบบราง	๙. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน	๑๖	-	๔	๒๐	๒๙	๒	๓๑
รวม		๑๖	-	๔	๒๐	๑๖๐	๒๓	๑๘๓

๔.๑.๓.๒ งบประมาณ

ประมาณการกรอบค่าใช้จ่ายล่วงหน้าในการจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง มีดังนี้

งบรายจ่าย	ประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า (หน่วย : ล้านบาท)						รวม
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	
งบบุคลากร	๘๕.๔๗๔	๙๐.๖๐๒	๙๖.๐๓๘	๑๐๑.๘๐๑	๑๐๗.๙๐๙	๑๑๔.๓๘๓	๕๙๖.๒๐๗
งบดำเนินงาน	๗๐.๑๑๒	๗๐.๑๑๒	๗๐.๑๑๒	๗๐.๑๑๒	๗๐.๑๑๒	๗๐.๑๑๒	๔๒๐.๖๗๒
งบเงินอุดหนุน	-	-	-	-	-	-	-
งบลงทุน (ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง)	๕.๐๐๐	๕.๐๐๐	๕.๐๐๐	๕.๐๐๐	๕.๐๐๐	๕.๐๐๐	๓๐
งบรายจ่ายอื่น	๔๗.๗๕๑	๗๓.๙๕๖	๑๑๘.๓๒๙	๑๗๗.๔๙๔	๒๖๖.๒๔๑	๓๙๙.๓๖๒	๑,๐๘๓.๑๓๓
รวม	๒๐๘.๓๓๗	๒๓๙.๖๗๐	๒๘๙.๔๗๙	๓๕๔.๔๐๗	๔๔๙.๒๖๒	๕๘๘.๘๕๗	๒,๑๓๐.๐๑๒

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๔.๒ ข้อยกขหมาย

กระทรวงคมนาคมได้ดำเนินการจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง รวม ๒ ฉบับ ได้แก่ ๑) ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นกฎหมายเพื่อให้มีการจัดตั้งกรมการขนส่งทางรางขึ้นในสังกัดกระทรวงคมนาคม มีฐานะเป็นส่วนราชการระดับกรม และ ๒) ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. เป็นกฎหมายให้กรมฯ นำไปใช้ในการปฏิบัติการกิจตามอำนาจหน้าที่ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๒.๑ ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อยกฐานะสำนักงานโครงการพัฒนาระบบราง ในสังกัดสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม ขึ้นเป็นกรมการขนส่งทางราง กระทรวงคมนาคม

เหตุผล

เนื่องจากการขนส่งทางรางได้เข้ามามีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้นต่อระบบคมนาคมขนส่งของไทย โดยรัฐบาลมีนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงการที่จะลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางรางอย่างต่อเนื่องและใช้จำนวนเงินลงทุนสูงมาก แต่การบริหารจัดการด้านการขนส่งทางรางของประเทศยังไม่ได้มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เนื่องจากไม่มีหน่วยงานส่วนกลางรับผิดชอบกำกับ ดูแลให้ระบบรางทั้งประเทศมีมาตรฐานเดียวกัน จึงสมควรให้มีการจัดตั้งกรมการขนส่งทางราง ขึ้นในกระทรวงคมนาคม มีฐานะเป็นส่วนราชการระดับกรม ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานส่วนกลางในการเสนอแนะนโยบาย และกำหนดยุทธศาสตร์ วางแผนโครงข่าย บริหารงานด้านการขนส่งทางรางของประเทศ กำหนดและกำกับดูแลมาตรฐาน ระเบียบทางด้านความปลอดภัย ด้านการซ่อมบำรุงทาง และด้านการประกอบการ รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรางของประเทศให้สามารถแข่งขันและเชื่อมต่อการขนส่งระบบอื่นและประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งมีการวิจัยและพัฒนาให้เกิดนวัตกรรมขึ้นในระดับประเทศและระดับภูมิภาค จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

๔.๒.๒ ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันมีการจัดตั้งกรมการขนส่งทางรางขึ้นในกระทรวงคมนาคม แต่ยังไม่มียกขบัญญัติสำหรับการกำกับดูแลมาตรฐานและความปลอดภัยการกำกับการประกอบกิจการการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้เกิดนวัตกรรมขึ้นในระดับประเทศและระดับภูมิภาคและการส่งเสริมกิจการขนส่งทางรางให้สามารถสนับสนุนและสอดคล้องการพัฒนาการขนส่งรูปแบบอื่นๆ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖

ทั้งนี้ กระทรวงฯ ได้จัดทำแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรองของร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. เพื่อกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานของกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. มาเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบและประกอบการพิจารณาเรื่องการจัดตั้งกรมการขนส่งทางรางด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗

๔.๓ แผนการขนส่งทางรางที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกรรมการขนส่งทางราง

กระทรวงคมนาคมได้จัดทำแผนการขนส่งทางรางที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกรรมการขนส่งทางราง ตามประเด็นข้อเสนอแนะของสำนักงาน ก.พ.ร. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกรรมการขนส่งทางราง เพื่อแยกภารกิจด้านการกำกับดูแล (Regulator) ออกจาก รฟท. และทำให้ รฟท. มีความคล่องตัวในการบริหารทรัพย์สินได้มากขึ้น โดย รฟท. สามารถร่วมลงทุนกับเอกชนได้ในการกิจการต่างๆ และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์จากรางของ รฟท. ในการให้บริการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าได้ยิ่งขึ้น ดังนี้

๔.๓.๑ แผนการปรับแก้พระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔

ขั้นตอนที่ ๑ เมื่อร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเสร็จสมบูรณ์และประกาศใช้แล้ว รฟท. จะพิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ และกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.

ขั้นตอนที่ ๒ การแก้ไขพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ และกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

- รฟท. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ และกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง

- คณะทำงานฯ รายงานเสนอร่างแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ และกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง ต่อ รฟท.

- นำเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการรถไฟแห่งประเทศไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบ

- เมื่อคณะกรรมการรถไฟแห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นชอบแล้ว จะเสนอร่างแก้ไขเพิ่มเติมฯ ต่อกระทรวงคมนาคม

สำหรับขั้นตอนข้างต้นเป็นการดำเนินการในส่วนของ รฟท. อาจใช้เวลาประมาณ ๓ - ๖ เดือน ทั้งนี้ เพื่อลดผลกระทบด้านแรงงานสัมพันธ์ กระทรวงฯ และ รฟท. จะต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ของการแก้ไขพระราชบัญญัติการรถไฟฯ ตลอดจนการทำความเข้าใจกับสหภาพแรงงาน รฟท. และพนักงาน รฟท. จนได้ข้อยุติ และหากหน่วยงานอื่นนอกเหนือจาก รฟท. เป็นผู้ดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติการรถไฟฯ จะต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย (โดยเฉพาะ รฟท.) เป็นเบื้องต้นก่อน

๔.๓.๒ แผนจัดตั้งการจัดตั้งบริษัทใหม่ จำนวน ๓ บริษัท ของการรถไฟแห่งประเทศไทย

รฟท. ได้เข้าสู่แผนฟื้นฟูกิจการรถไฟแห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูกิจการในการให้บริการการขนส่งและโดยสาร เพื่อแก้ไขปัญหาที่เป็นสาเหตุทำให้ รฟท. ประสบปัญหาการขาดทุนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ปัญหาด้านการดำเนินการ ด้านการเงิน และด้านบุคลากร โดยมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินการและการบริหารองค์กร รวมทั้งการปรับปรุงภาพลักษณ์และยกระดับการให้บริการทั้งในด้านเวลาและความปลอดภัย เพื่อให้การขนส่งและโดยสารด้วยระบบรางเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยที่การเพิ่มปริมาณขนส่งและโดยสารจะสร้างรายได้ให้มากขึ้นและเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการจัดการและการขยายการให้บริการในอนาคต การเร่งรัดพัฒนารายได้และปรับปรุงการบริหารจัดการทรัพย์สิน (Non-core Asset) จะช่วยแก้ไขปัญหาระยะทางการเงินจากการดำเนินการในอดีต รวมทั้ง พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อเป็นแหล่งรายได้ใหม่และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในปัจจุบัน มีระยะเวลาการดำเนินการระหว่าง ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๗ การทำแผนกิจกรรมย่อยจึงต้องให้สอดคล้องกับแผนฟื้นฟูกิจการรถไฟแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ คาดว่าจะจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ส่วนการจัดตั้งบริษัทเดินรถ บริษัทซ่อมบำรุงรางและล้อเลื่อน เป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อ

องค์กรและพนักงาน รฟท. ในภาพรวม และเป็นข้อเสนอใหม่ จะต้องใช้เวลาในการพิจารณาดำเนินการโดยต้องทำความเข้าใจกับสภาพแรงงาน รฟท. และพนักงาน รฟท. เพื่อชี้แจงให้เห็นผลดีผลเสีย และเห็นชอบร่วมกันที่จะดำเนินการ คาดว่าจะใช้เวลาภายหลังแผนฟื้นฟูกิจการรถไฟฯ ดำเนินการแล้วเสร็จ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๘

อนึ่ง สำหรับข้อเสนอแนะของสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ให้กระทรวงฯ เสนอกฎหมายเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ เช่น คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบการขนส่งทางราง กระทรวงฯ ได้บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. แล้ว

๕. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

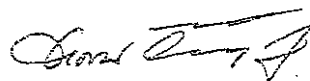
กระทรวงคมนาคมได้มีคำสั่งที่ ๖๓/๒๕๕๖ สั่ง ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงคมนาคม โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นประธาน ปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นรองประธาน ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เลขาธิการ ก.พ.ร. เป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่กระทรวงคมนาคม เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้มีการประชุมหารืออย่างต่อเนื่อง และภายหลังจากการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ กระทรวงฯ ได้มีหนังสือจัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงคมนาคม ให้กรรมการฯ พิจารณาและจัดส่งหนังสือยืนยันความเห็นต่อการจัดตั้งกรรมการขนส่งทางรางและรายละเอียดรายการคำชี้แจง (Check List) ประกอบการจัดตั้งกรรมการขนส่งทางราง ให้กระทรวงฯ ทราบ โดยกระทรวงฯ ได้รับหนังสือแจ้งตอบยืนยันความเห็นต่อการจัดตั้งกรมฯ จากกรรมการ (กระทรวงการคลัง สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) ซึ่งทุกหน่วยงานเห็นชอบในหลักการกับการจัดตั้งกรมฯ สำหรับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งว่า เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้ว สำนักงานฯ จะได้ดำเนินการตรวจพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๙

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในการจัดตั้งกรรมการขนส่งทางราง ขึ้นในสังกัดกระทรวงคมนาคมและร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. เพื่อให้เป็นบทบัญญัติเพื่อให้กรมฯ นำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

โทร ๐ ๒๒๘๓ ๓๐๔๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๙๕๘